

«Oso garrantzitsua izan da Euskal Herrian biltzea»

Europako eremu urriko hizkuntzetako egunkariak gurean izan dira, Euskal Herrian. Gertutik ezagutu dute gure errealitatea, linguistikoa, politikoa, kulturala... Gu izan gara han. Martxelo Otamendik Espainiako mugak ezin zeharka ditzakeela eta Europa guztia ekarri dute bertora. Balio beza adibideak. Guk ere, horrela, beste egunkari eta kazetari proiektu batzuk ezagutu ditugu, gureago izango ditugu aurrerantzean. Orain badakigu, Europatik goazenean, badagoela beste Egunkaririk ere. Egunero, bertako prentsa hautatzeko modua izango dugu han ere. Orotara, 30 egunkari ezberdinetako kideak egon dira Donostian, eta 30 izarretako Europa baten gainean jardun dira. Nor bere hizkuntzan, gutxiagotu, baztertu eta zokoratueta. Baina kezka komunekin.

Richard Stallman ere Euskal Herrian

Hilabete lehenago ere, GNUren asmatzailea izan zen gure artean. Ameriketako Estatu Batuetatik abiatuta, mundu osoan ari da, software librearen aldeko aldarrikapenak eta hitzaldiak ematen. 20 urte dira, bere bulegoan kode irekiko softwarea sortu eta garatzen hasi zela, eta geroztik milioika jarraitzaile ditu mundu osoan. Euskal Herrian ere, jende andana bildu zen bere hitzaldietara. Software pribatiboaren arazoak mahai gainean jarri, eta askatasunen gainean jardun zen bere bi hitzaldietan. Ingelesez eman zuen lehenengoa Euskalduna Jauregian, eta gaztelania ulergarrian Deustuko Unibertsitatekoan.

Deustuko ikasleek

zentzu horretan irakaspide handia eman diote unibertsitate komunitate osoari. Une honetan, Euskal Herri osoan, software librearen alde dagoen talde aktiboena dugu e-ghosteko ikasle eta zenbait irakaslek osatzen dutena. RMS ere beraiek gonbidatu zuten, eta oso hitzaldi interesgarria eskaini zuen ikasle eta unibertsitate komunitatearen aurrean. Unibertsitate pribatu eta *pijo*a izanagatik, bertako hackerrek hamaika lan egin dute orain arte. Udan adibidez, doako ikastaroak antolatzen dituzte Informatikako fakultatean, teknologia berriak, teknologia libreak sozializatzeko xedearekin. Euskalgintzak duela 20 urte egiten zuena, software librearen inguruan egiten da orain Euskal Herrian. Alfabetatzeko beharra dagoelako.

Software librea eta gu

Gurean ere, apurka-apurka ari da software librea gizarteratzen. Askatasunaz gain, estabilitatea, ziurtasuna, doakotasuna, lizentziarik eza... arrazoi asko dago. Eta hemen ere ari da hedatzen. Euskarazko softwarea bultzatzeko Librezele bezalako ekimenak sortu dira (www.librezale.org) eta programak euskaratzen diharduen auzolana antolatuta dago nolabait. Bada ere, software librea aldarrikatu eta, eremu pribatutik, software librearekin garatutako programa berriak pribatizatu eta itxi egin dituenik. Eta eztabaida horri ere heldu beharko zaio noizbait. Auto bat pieza libreekin muntatu, auzolanean garatutako pieza guztiekin osatu, eta gero autoa kode itxikoa bilakatu, kodea erakutsi barik eta enpresaren zereginetarako baino erabili ez. Hori ere badago gurean, eta euskaraz.

Literatura apur bat: Bloomsday

Aurten dira 100 urte James Joyceren *Ulysses* nobelako pasarteetatik Bloomsday ospatzen dela. Dublinen ibilbide

berezia egiten dute. Baina ezingo dituzte Joyceren poemak eta literatur testuak errezipatu, legeak debekatzeko duelako. Esanguratsua da, bere oinordekoek legea eta guzti aldarazi dute, egile eskubideen defentsan. Euskal Herrian bertan, bada antzerki talde bat, saiatuagatik ezin izan duena «Molly Bloom» —*Ulysses* liburuko azken kapitulua— euskaraz antzeztu, eta gaztelaniaz egiteko ere diru mordoa ordaindu, eta edozein lekutan egin ezin. Gertatzen dira horrelakoak. Kanean poemak ezin errezipatu. Interneten, zelan ez, zaila izango zaizu James Joyceren testurik aurkitzea. Hori al da kultura sozializatzea?

euskaraz.tv

sortu du berriki Proyeccion taldeak. Funtsean, komunikazio gabinetea da Proyeccion, Jauralaritzako aholkulariak izandako kazetariak osatu duten taldea. Instituzioekin lan egiten dute batik bat, eta komunikazio aholkulari bezala definitzen dute bere enpresa. Euskaraz.tv sortzean, ikusi dute bai, euskarazko telebistak Interneten duen hutsunea. Baina ekimen estrategiko baino gehiago ematen du sumentzioaren bila emandako jauzia. Euskaraz.tv horretan sartu eta Josu Jon Imazena da gehien ikusten den aurpegia. Zer pentsatua eman dit horrek behintzat.

Telestreet Iruñeako gaztetxetik

Interesgamiagoa egin zait ekimen hau, luzaz. Teknologia berriak baliatuz, irudimena eta teknika batuz, gogoia eta borondatea gehituz, Iruñeako alde zaharrean 24 orduz, herri telebista bat sortu zuten. Oso modu errazean, alde zaharreko etxe eta tabernetan gaztetxetik emititutako irudiak hartu zituzten. 10. urteurrena ospatzen zen maiatzean, eta telebistatik emateko gogoia sortu zitzaizen Eguzki Bideoak kolektiboko kideei. Esan eta egin.

Eredua Boloniatik ekarri dute, bertan sortu baitzen Europako lehen irrati librea, eta orain Telestreet ekimenarekin

dabiltza bertako mediaktibistak. Antena parabolikoak manipulatzuz, ukituz eta aldatuz, emititzea lortzen dute. Auzoka antolatutako telebista lokalak dira telestreet hauek, eta benetan esperientzia bitxiak dira parte-hartzea eta herririkultura sustatzen dituzten ekimen hauek.

Euskal Herria XXI eta Euskal Kazetaritzaren Kongresua

Erronka berriak ditugu begi aurrean. Baina nago, gurean ere aukera bat galtzen ari garela. Gure *intelligentsia*-ren bi adibide jarri gura ditut bertan. Euskal Herria XXI doktorego ikastaro bat da, handia, diziplina asko jorratzen dituen. Kazetaritza fakultatetik abiatu eta UEUren lankidetzarekin egin dena. Mende honetako Euskal Herria aztertzea, joerak, hizkuntza, kazetaritza... aztertzea du xede. Programa behin eta berriro aztertu dudan arren, arreta gutxi jarri diote teknologia berriei. Alegia, informazioaren gizartea deituko den honetan, puntu horri ez diogula arretarik jarri behar. Gutenberg berandu helduko da euskaldunontzat. Berriz ere. Espero dezagun, bestalde, Euskal Kazetaritzaren Kongresuan —aurtengo udazkenean Bilboko Euskalduna jauregian burutuko dena— teknologia berrien eta euskal kazetaritzaren erronkak aintzat hartzea. Euskarak Interneten duen etorkizuna, orainalditik abiatuta. Informazio modu berriak. Ziberkazetaritza eta beste. Espero dezagun. Uda tarteko.

Konekta zaitez

baina oporretan gaude. Orain jakin berri dut, baina Europako herrialde aurreratuenei begira gauden honetan, zer iruditzen zaizue udaldian liburutegi eta kzguneak itxita egotea? Ba, hemen bertan, nire herrian gertatu da. Kzguna eta liburutegia itxita egongo dira ekainetik irailera. Igerilekuak ixtea ez zaie otuko gero agintariei, ezta?¶